

Hukuk Profesörü Niyazi Öktem Bey ile Bir Sohbet

Sene 1995. Bir akşam İstanbul'da, Süleymaniye'deki Suffa Vakfı'nda ders yapıyorduk. Dersi **Ahmet Akgündüz** okuyordu, ben de bazı açıklamalarda bulunuyordum. Konu haşrin cismaniyeti idi. Ders esnasında birisi dikkatimi çekti. Dersi çok dikkatle dinliyordu. Orta yaşlardaydı. Çenesinde az miktarda bir sakalı vardı. Bu zat dersi sonuna kadar aynı dikkatle dinledi ve ders bittikten sonra hemen yanımıza geldi.

“Ben ömrüm boyunca böyle bir ders dinlemedim. Bundan sonra da dinleyeceğimi sanmıyordum. Mükemmel bir sohbetti.” diyerek hayretini ve memnuniyetini dile getirdi.

Biz de kendisine Üstad'dan ve Risale-i Nur'dan bahsettik.

O sırada çaylar geldi ve çay esnasında sohbet etmeye başladık. Önce bana **İbn-i Sînâ**'yı sordu. Kendisine İbn-i Sînâ'yı, dehasından ve ilminden bahisle övdüm. Daha sonra **Farabî** hakkındaki düşüncelerimi sordu. Farabî'den de sitayişle bahsettim. Farabî'nin ardından **Eflatun** ve **Aristo**'yu sordu. Ben bütün bu zatlar hakkında övgü dolu sözler söyleyince bana:

“Siz bütün bu kişiler hakkında iyi şeyler söylediniz, ama bu saydıklarımın dördü de haşrin cismanî değil ruhanî olduğunu iddia ediyorlar.” dedi.

Kendisine şunları söyledim:

“Bir dağ düşünün. Bizler o dağın eteklerinde duruyor olalım. Bazı insanlar da bizden biraz daha yukarıda olsunlar. Ama onlar da dağın zirvesinde değiller. Acaba o insanlar bize, dağın arkasını anlatabilirler mi? İşte biz nasıl bu konularda dağın eteklerindeyse, o sözünü ettiğin feylesoflar da bizden fikren biraz daha yukarıda bulunuyorlar. Dağın arkasından bize haber getirecek olan zat, ancak önü ve arkasıyla dağın tümünü yaratan Allah'ın elçileri olabilir. Bunlar ise ancak Peygamberlerdir, filozoflar değil!..”

Sonra kendisine:

“İbn-i Sînâ kayısı yemiştir midir?” diye sordum.

“Elbette yemiştir.” diye karşılık verdi.

Farabî'nin ve diğerlerinin de yiyip yemediklerini sordum. Onların da yediğini söyledi. O zaman dedim ki:

“Yahu kayısıyı yiyen adam haşr-i cismanîyi nasıl inkâr edebilir? Dün kayısı yoktu, bugün var, demek ki bu kayısı yoktan var edildi. Cenab-ı Hak, küçük bir kayısı çekirdeğinden koca bir kayısı ağacını nasıl çıkartıyorsa, şu dünyadan da ahireti o şekilde çıkartacaktır.”

Sonra, “Peki bu feylesoflar yumurta yemişler midir?” diye sordum.

Buna da **“Evet”** diye karşılık verince:

“Yumurta dün yoktu, bugün var ve o yumurtanın içinden bir tavuk veya bir kartal veya bir bülbül çıkıyor. Bütün bunları gören insan nasıl haşr-i cismanîyi inkâr edebilir. Allah basit bir yumurtanın içinden tavus kuşunu nasıl çıkarıyorsa, bu dünyadan da cenneti öyle çıkarır. Hem haşir ruhanî olsa, cennet nimetlerinin hiçbir zevki olmaz.” dedim ve sordum:

“Meselâ; Bir insan rüyasında bir kilo kebab yese mi daha fazla lezzet alır, yoksa uyanıkken 100 gram yese mi?” Soruma bir kahkahayla cevap verdi. Devam ettim:

“Siz, bir adamı yemeğe davet etseniz, o adam size **'Teşekkür ederim, ben rüyamda çok yemek yedim. Onun için karnım tok.'** der mi? Elbette ki demez. İşte insan nasıl rüyasında yediği kebaptan lezzet almıyorsa veya rüyasında yemek yiyince karnı doymuyorsa, haşrin ruhanî olması da buna benzer. İnsanlara hiçbir lezzet vermez.”

Daha sonra Ahmet Akgündüz'e [Yirmi Sekizinci Söz](#)'deki şu bahsi okuttum:

"Sual: Kusurlu, noksanıyetli, mütegayyir, kararsız, elemli cismaniyetin ebedîyetle ve Cennet'le ne alâkası var? Madem ruhun âlî lezaizi vardır: ona kâfidir. Lezaiz-i cismaniye için, bir haşr-i cismanî neden îcabediyor?"

"Elcevab: Çünkü nasıl toprak suya, havaya, ziyaya nisbeten kesafetli, karanlıklıdır: fakat masnuat-ı İlâhîyenin bütün enva'ına menşe' ve medar olduğundan bütün anasır-ı sairenin manen fevkine çıktığı gibi.. hem kesafetli olan nefis-i insaniye: sırr-ı câmiyet itibariyle, tezekki etmek şartıyla bütün letaif-i insaniyenin fevkine çıktığı gibi.. öyle de, cismaniyet: en câmi', en muhit, en zengin bir âyine-i tecelliyat-ı esma-i İlâhîyedir. Bütün hazain-i rahmetin müddeharatını tartacak ve mizana çekecek âletler, cismaniyettedir. Meselâ: Dildeki kuvve-i zaika, rızık zevkinde enva'-ı mat'umat adedince mizanlara menşe' olmasaydı: herbirini ayrı ayrı hissedip tanımazdı, tadıp tartamazdı. Hem ekser esma-i İlâhîyenin tecelliyatını hissedip bilmek, zevkedip tanımak cihazatı, yine cismaniyettedir. Hem gayet mütenevvi ve nihayet derecede ayrı ayrı lezzetleri hissedecek istidadlar, yine cismaniyettedir. Madem şu kâinatın Sâni, şu kâinatla bütün hazain-i rahmetini tanıttırmak

ve bütün tecelliyat-ı esmasını bildirmek ve bütün enva'-ı ihsanatını tattırmak istediğini: kâinatın gidişatından ve insanın câmiyyetinden, -Onbirinci Söz'de isbat edildiği gibi- kat'î anlaşılıyor. Elbette şu seyl-i kâinatın bir havz-ı ekberi ve bu kâinat tezgâhının işlediği mahsulâtın bir meşher-i a'zamı ve şu mezraa-i dünyanın bir mahzen-i ebedîsi olan dâr-ı saâdet, şu kâinata bir derece benzeyecektir. Hem cismanî, hem ruhanî bütün esasatını muhafaza edecektir. Ve o Sâni'-i Hakîm ve o Âdil-i Rahîm: elbette cismanî âletlerin vezaifine ücret olarak ve hidematına mükâfat olarak ve ibadat-ı mahsusalarına sevab olarak, onlara lâıyk lezaizi verecektir. Yoksa hikmet ve adalet ve rahmetine zıt bir halet olur ki, hiç bir cihetle onun cemal-i rahmetine ve kemal-i adaletine uygun değildir, kabil-i tevfiik olamaz.”

Bu dersi dinleyince tamamen tatmin olduğunu söyledi.

Ben de ona: *“Siz bu dersi dinlediniz. Acaba İbn-i Sînâ ve Farabî bu dersi dinleselerdi, Üstad Bediüzzaman’a talebe olurlar mıydı, olmazlar mıydı?”* diye sordum. Gülerek:

“Olurlardı.” diye tasdik etti.

Daha sonra o zatın Ahmet Akgündüz’ün Hocalarından **Hukuk Profesörü Niyazi Öktem** olduğunu öğrendim.